

Konkurs za polaznike

Škole javnih politika - IV generacija

[Institut alternativa](#) poziva predstavnike državne uprave, lokalnih samouprava, Stručne službe Skupštine, nevladinih organizacija, sindikata, medija, kao i studente završnih godina studija društvenih nauka, koji su zainteresovani da unaprijede svoja znanja i vještine u kreiranju javnih politika da se prijave za učešće u Školi javnih politika - IV generacija.

2015

Objavljivanje konkursa	18. oktobar 2015.
Krajnji rok za prijavu	1. novembar 2015.
Rezultati selekcije	3. novembar 2015.
Početak programa Škole	7. novembar 2015.
Završetak programa i dodjela diploma	9. novembar 2015.

1. Šta su javne politike?

Javne politike ("public policy" ili samo "policy") predstavljaju "političke izlaze - outpute" (Wilson, 2008: 153). Politički izlazi predstavljaju sve ono što vlast uradi u uređivanju društva, a utiče na građane. Međutim, ne smijemo zaboraviti da je zadržavanje statusa quo takođe odluka, pa su javne politike i ono što vlast odluči da ne uradi.

Postoji puno različitih definicija javnih politika, od kojih izdvajamo sljedeće:

- "Javne politike rješavaju probleme" (Goodin, Rein, Moran, 2008: 26);
- "Javna politika je aktivnost vlasti kao odgovor na društvene probleme" (Đorđević, 2009: 15);
- "To su strategije i operativne metode koje grade država i njeni organi u cilju uređenja i razvoja pojedinih oblasti od javnog interesa i značaja" (Stojiljković, 2012: 13);
- "Javne politike su sve ono što vlasti izaberu da urade ili ne urade" (Birkland, 2005: 18).

U engleskom jeziku je pojmovno mnogo jasnije napravljena razlika između onoga što u našem jeziku nazivamo politikom (politics) i onoga što nazivamo javnom politikom (policy).

Nauka o javnim politikama definisala je politiku (policy) kao ciklični niz faza počevši od stavljanja problema na dnevni red, preko formulisanja opcija i odlučivanja, do implementacije i evaluacije.

2. Zašto Škola javnih politika?

Za razliku od zemalja u regionu u kojima se javne politike proučavaju kao poddisciplina političke nauke u okviru institucija visokog obrazovanja, formalni sistem obrazovanja u Crnoj Gori ne nudi sveobuhvatan niti metodološki pristup njihovom izučavanju. Jedini nastavni program koji obuhvata predmet Javne politike jesu Specijalističke studije u okviru smjera Politikologija na Fakultetu političkih nauka u Podgorici, dok se na višim nivoima postdiplomskih studija javne politike ne izučavaju.

U državnoj upravi su evidentni problemi nedostatka kapaciteta za kreiranje i sprovođenje javnih politika, nerazumijevanja šireg konteksta u kojem se kreiraju javne politike, a posebno koordinacije različitih sektorskih politika koje se prepliću. Dodatna poteškoća javlja se sa potrebom intenzivnog i ubranog usvajanja i primjene velikog broja pravnih propisa Evropske unije, a takođe i ogromnog broja strateških dokumenata i pratećih akcionih planova tokom faze pristupnih pregovora.

3. Šta je Škola javnih politika?

Škola javnih politika predstavlja posebnu aktivnost Instituta alternativa (IA) koju sprovodimo od **2012. godine**, uz podršku Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću. Program je do sada uspješno završilo 80 polaznika, među kojima je najveći broj onih koju su zaposleni u organima državne uprave i manji broj zaposlenih u lokalnoj samoupravi, Stručnoj službi Skupštine, sindikalnim organizacijama, medijima, aktivisti nevladinog sektora, kao i studenti osnovnih i postdiplomskih studija u oblasti društvenih nauka.

U skladu sa Zakonom o obrazovanju i vaspitanju, **Škola je licencirana kao zvanični program za sticanje znanja i vještina iz oblasti javnih politika**¹.

Nadalje, iz rada Škole izašao je **zbornik radova predavača "Javne politike"**², upravo sa ciljem pružanja dodatnog doprinosa izučavanju javnih politika u Crnoj Gori, ali i olakšane pripreme polaznika za pohađanje programa.

4. Koji su ciljevi Škole?

- Unaprijediti kapacitete neposrednih aktera da aktivno učestvuju i doprinose ciklusu javnih politika (formulisanju/definisanju, sprovođenju, analizi, monitoringu i evaluaciji javnih politika) kroz pružanje potrebnih znanja i vještina;
- Pružiti vještine polaznicima za sistemsko i analitičko promišljanje problema i pisanje predloga praktične politike sa argumentovanim preporukama za rješavanje problema;
- Omogućiti polaznicima bolje poznavanje pravnog, političkog, ekonomskog i socijalnog konteksta za razvoj javnih politika u Crnoj Gori;
- Osnažiti međuinstitucionalnu i međusektorsku komunikaciju u procesu kreiranja javnih politika;
- Unaprijediti sistem neformalnog obrazovanja za izučavanje javnih politika u Crnoj Gori.

---

¹ Odlukom Nacionalnog savjeta za obrazovanje Crne Gore od 23.12.2014. godine

² Muk, Stevo (ur.), Javne politike, Podgorica, Institut alternativa, 2014, url: <http://media.institut-alternativa.org/2015/03/javne-politike-2.pdf>

5. Koja je metodologija učenja?

Škola obuhvata pet modula. Tokom prva četiri modula polaznici slušaju predavanja i učestvuju u vježbama, dok je završni modul organizovan kao trening za pisanje predloga praktične javne politike.

Metodologija treninga razvijena je u okviru Inicijative za reformu lokalne uprave i javne službe (Local Government and Public Service Reform Initiative - LGI) Instituta za otvoreno društvo (OSI) iz Budimpešte.

U prirodi ove obuke je da bude praktična i osmišljena prema potrebama učesnika. Metodologija obuke temelji se na aktivnom učešću, uz naglasak na analizi autentičnih primjera predloga za praktičnu politiku i primjeni znanja i vještina na kontekst u kojem učesnici pišu predloge. Ovo su još neki metodološki pristupi na kojima se gradi obuka:

- Atmosfera u kojoj je učesnik u centru pažnje, koja je interaktivna;
- Učenje kroz praksu;
- Rad u parovima i manjim grupama kako bi se uspostavila interakcija među učesnicima.

6. Kako izgleda program Škole?

Modul 1. Pojam i akteri procesa kreiranja javnih politika

- Šta su javne politike?
- Podjela javnih politika
- Akteri u procesu kreiranja javnih politika (državni, nedržavni, zajedničko djelovanje državnih i nedržavnih aktera, kompetencije i uvjerenja aktera)
- Instrumenti i dinamika rada na javnim politikama (postavljanje dnevnog reda, formulisanje politika i instrumenti sprovođenja, rezultati i krajnji rezultati)
- Šta je "efekat evropeizacije", odnosno u kojoj je mjeri u državi koja želi da se integriše u Evropsku uniju definisanje javnih politika uslovljeno i usmjereno politikama koje se formiraju na nadnacionalnom nivou Unije?

Modul 2. Analiza javnih politika

- Istraživanja i razvoj javnih politika (razlozi, standardi i metodologija policy analize)
- Analiza policy problema kao oblik policy analize, stablo problema kao metoda
- Uključivanje građana u političko odlučivanje (analiza aktera kao oblik policy analize, pojašnjenje političkog odlučivanja i standarda

Modul 3. Evaluacija javnih politika	<p>istraživanja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upoznavanje sa najčešćim kvantitativnim i kvalitativnim metodama prikupljanja i analize podataka • Priprema istraživanja, definisanje istraživačkih pitanja i dizajniranje samog istraživačkog postupka • Uputstva za izradu plana istraživanja
Modul 4. Proces kreiranja javnih politika	<ul style="list-style-type: none"> • Matrica logičkog okvira: upravljanje ciklusom javnih politika • Evaluacija javnih politika: osnovni pojmovi i definicije, svrhe evaluacije, vrste evaluacije, kriterijumi za evaluaciju • Metodologija evaluacije javnih politika • Analiza efekata propisa (RIA) • Evaluacija javnih politika u višekorisničkom okruženju • Evaluacija javnih politika u Crnoj Gori
Modul 5. Pisanje djelotvornih predloga praktičnih politika	<ul style="list-style-type: none"> • Akademsko vs. pisanje javnih politika • Proces kreiranja javnih politika u državnoj upravi Crne Gore • Uloga državnih i nedržavnih aktera u kreiranju politika na nivou EU i uloga think tank organizacija u kreiranju javnih politika <p>Trening za pisanje djelotvornih predloga za javnu praktičnu politiku organizovan je u skladu sa metodologijom razvijenom u okviru Inicijative za reformu lokalne uprave i javne službe (Local Governemnt and Public Service Reform Initiative - LGI) Instituta za otvoreno društvo iz Budimpešte. Voditelj treninga je licencirani LGI trener.</p> <p>Trening će obuhvatiti sljedeće aspekte pisanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svrha predloga za praktičnu politiku kao instrumenta za donošenje odluka • Struktura i razvoj koherentnog predloga za praktičnu politiku (opis problema, raspoložive opcije, zaključci i preporuke)

7. Ko može postati polaznikom Škole?

Škola je prvenstveno namijenjena neposrednim (i budućim) učesnicima procesa kreiranja i sprovođenja javnih politika.

Škola javnih politika otvorena je za predstavnike:

- državne uprave,
- lokalnih samouprava,
- Stručne službe Skupštine,
- nevladinih organizacija,
- sindikata,
- medija,
- kao i za studente završnih godina studija društvenih nauka.

8. Kako izgleda proces slanja prijave?

Kako biste se uspješno prijavili na naš program "Škola javnih politika - IV generacija", potrebno je poslati:

- detaljnu biografiju (CV)
- kratko propratno pismo

na e-mail Instituta alternativa info@institut-alternativa.org do **1. novembra 2015. godine**.

9. Ko su predavači Škole javnih politika?

Dr Dragan Đurić je profesor na *Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore*, gdje je angažovan na predmetima Evropski socijalni model, Evropska kohezijska politika i Pretpristupna podrška EU. Uporedo radi kao programski menadžer u Regionalnoj školi za javnu upravu (ReSPA). Njegovo radno iskustvo karakteriše ekspertske angažman na IPA projektima i projektima Međunarodne organizacije rada (MOR), a sedam godina je bio glavni stručni savjetnik na Programu za razvoj kapaciteta Kancelarije programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori. Stipendista je Centralno-evropskog univerziteta na projektu "Razvoj socijalnog dijaloga u jugoistočnoj Evropi" i Nacionalnog doprinosa demokratiji na projektu "Evropska perspektiva Crne Gore".

Dr Tihomir Žiljak je profesor na *Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu*, gdje je angažovan na predmetima Evropeizacija javnih politika i Sektori javnih politika, kao i na doktorskim studijama Komparativne politike. Radi i kao programski menadžer na Pučkom otvorenom učilištu u Zagrebu na programima neformalne edukacije za odrasle, edukacije za strateški menadžment u kulturi, nacionalnim i međunarodnim projektima (IPA, CARDS), međunarodnoj saradnji (EAEA) i politici obrazovanja za odrasle u Hrvatskoj.

Mr Dragiša Mijačić je direktor *Instituta za teritorijalni ekonomski razvoj (InTER)* i doktorant na Univerzitetu u Maastrichtu, gdje radi istraživanje na temu uticaja različitih oblika decentralizacije na upravljanje politikama ekonomskog razvoja. Magistrirao je na Univerzitetu u Trentu u oblasti studija lokalnog i regionalnog razvoja. Uporedo sa akademskom karijerom, ima više od deset godina iskustva radeći kao istraživač i konsultant za mnoge međunarodne organizacije i domaće institucije. Pored toga, autor je brojnih radova na temu efikasnijeg korišćenja javnih sredstava putem evaluacija.

Dr Jovana Marović je koordinatorka istraživanja u *Institutu alternativa (IA)*. Doktorirala je na odsjeku za međunarodne i evropske studije Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu sa disertacijom "Strukturni problemi demokratije u političkom sistemu Evropske unije". Njena gotovo cjelokupna profesionalna i studijska karijera posvećena je procesima evropskih integracija, bilo da je riječ o predavačkoj aktivnosti, istraživačkom radu ili profesionalnom pozivu. Od marta 2012. godine članica je pregovaračke radne grupe Vlade Crne Gore za poglavlje XXIII – Pravosuđe i temeljna prava.

Vladimir Pavlović je koordinator za praktične politike u Centru za evropske integracije *Beogradske otvorene škole (BOŠ)*. Polje njegovog interesovanja obuhvata proces kreiranja praktičnih politika i pravni sistem Evropske unije. Član je EU trening tima Stalne konferencije gradova i opština (www.skgo.org), kao i trening tima Međunarodnog centra za zastupanje politika (International Centre for Policy Advocacy, www.icpolicyadvocacy.org). Sertifikovani je trener za obuku za pisanje predloga za praktične politike (LGI Budimpešta) sa preko 70 održanih obuka od 2004. godine. Sertifikovani je trener i za pregovaranje i medijaciju (Carr, Swanson & Randolph LLC) sa preko 30 održanih obuka od 2009. godine.

Dr. Vladimir Pavićević je docent na *Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu*. Doktorirao je na istom fakultetu odbranom disertacije na temu "Koncept saglasnosti u političkoj teoriji Džona Plamenca", dok je master studije završio na Univerzitetu u Bonu. U periodu od 2004. do 2011. godine usavršavao se u Austriji i Sjedinjenim Američkim Državama. Do sada je objavio više radova iz političke teorije, političke filozofije i evropskih studija. Predsednik je Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji i zamjenik predsjednika NOVE stranke.

10. Šta kažu polaznici prethodnih generacija Škole?

Mira Popović, Centar za građansko obrazovanje (CGO):

"Ova Škola je svakako probudila moju zainteresovanost za tematiku javnih politika i dala mi osnovni alat za dalje i dublje proučavanje ove oblasti. Nije na odmet pomenuti da je Škola bila sjajno koncipirana, sa dobro osmišljenim programom i izuzetnim predavačima, koji su svojim izlaganjima približili proces nastajanja, sprovođenja i, na kraju, ocjene javnih politika nama koji smo u tom trenutku bili tek na početku proučavanja ove teme. Važnost ovakvog programa se ogleda u aktuelnosti teme kojom se isti bavi, kao i kvalitetom obrazovanja koji ovaj program pruža svojim polaznicima. Toplo preporučujem Školu javnih politika svima koje interesuje ova tema i koji su spremni da uzmu aktivno učešće na predavanjima i vježbama."

Marija Cimbalević, Ministarstvo prosvjete i sporta:

"Organizatori su se potrudili da dovedu izvanredne predavače, kako sa Fakulteta političkih nauka iz Zagreba, tako i sa Fakulteta političkih nauka iz Beograda, ali i lokalne eksperte iz različitih oblasti. Škola mi se sviđa zato što je imala sveobuhvatan pristup. Obuhvatila je i temu obrazovanja, što će imati uticaja na moj budući rad."

Ivan Šikmanović, Ministarstvo unutrašnjih poslova:

"Ovo je bila dobra prilika da se nauči šta su javne politike i koliko su one značajne za razvoj jednog društva. S obzirom da dolazim iz organa državne uprave, ovo je bila dobra prilika i da se pokaže koliko je velik značaj saradnje između Vlade i nevladinog sektora."

Nina Vujović, Ministarstvo pravde:

"Imali smo priliku da slušamo stručnjake iz regiona koji su nam na praktičnim primjerima pokazali kako se kreiraju javne politike i na koji način se pišu predlozi javnih politika. Nadam se da će svima nama to biti od velike koristi u budućnosti."

Mirela Rajković, ADP Zid:

"Sam program Škole je bio dosta interaktivan, intenzivan, sa mnoštvom različitih tema koje će biti korisne u mom budućem radu. Ovo je novi program u Crnoj Gori, nije postojao nijedan vid obuke prije ovog koji bi obuhvatio sve ove teme na jednom mjestu i drago mi je što su IA i CeMI pokrenuli ovu Školu. Na ovaj način možemo dobiti veliki broj mladih ljudi koji će biti sposobni da na kvalitetan način u budućnosti vode ovu državu."

11. Ko smo mi?

Institut alternativa (IA) je nevladino udruženje osnovano septembra 2007. godine. Naša misija je snaženje demokratskih procesa i dobrog upravljanja u Crnoj Gori kroz istraživanje i analizu opcija javne politike, kao i monitoring rada javne uprave. Djelujemo kao think tank, odnosno istraživački centar, a oblasti u kojima radimo i ostvarujemo uticaj strukturisane su u okviru pet glavnih programa:

- javna uprava,
- odgovorne javne finansije,
- parlamentarni program,
- bezbjednost i odbrana,
- socijalna politika.

Institut alternativa je 2013. godine dobio licencu za obavljanje naučno-istraživačkih djelatnosti u oblasti društvenih nauka. Naša posebna aktivnost je Škola javnih politika koju organizujemo od 2012. godine.

Savjetodavni odbor IA čine:

- Dr Florian Bieber, profesor na Univerzitetu u Gracu
- Dr Katarina Ott, direktorka Instituta za javne finansije iz Zagreba
- Sonja Stojanović Gajić, direktorka Centra za bezbjednosne studije iz Beograda
- Natasha Wunsch – DGAP, saradnica u Openhajm Centru u okviru Njemačkog savjeta za spoljne poslove (DGAP), doktorantkinja na Univerzitetu Koledž u Londonu
- Munir Podumljak, predsjednik Partnerstva za društveni razvoj iz Zagreba

- Dr Kristie Evenson, nezavisna istraživačica i evaluatorica u oblastima demokratizacije i razvoja civilnog sektora
- Dr Ivan Koprić, profesor na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Instituta za javnu upravu
- Kristof Bender, zamjenik predsjednika Evropske inicijative za stabilnost

Predstavnici IA članovi su sljedećih tijela:

- Radne grupe za pregovaračko poglavlje 23 Pravosuđe i temeljna prava
- Radne grupe za pregovaračko poglavlje 32 Finansijska kontrola
- Operativnog tima za pripremu i praćenje Akcionog plana za Partnerstvo otvorenih uprava
- Savjeta za razvoj nevladinih organizacija
- Međusektorske radne grupe za izradu Strategije reforme javne uprave 2016-2020
- Radne grupe za analizu primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama
- Radne grupe za pripremu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima
- Regionalne ekspertske radne grupe za bolju regulaciju u okviru Regionalne škole za javnu upravu (ReSPA's Regional Expert Working Group for Better Regulation)

IA je potpisao Memorandume o saradnji sa:

- Agencijom za zaštitu ličnih podataka 2012. godine
- Ministarstvom unutrašnjih poslova 2013. godine
- Državnim tužilaštvom 2015. godine

Uz to, imamo razvijenu saradnju sa:

- Centrom za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF), Ženeva, Švajcarska
- SIGMA, Podrška za poboljšanje vladavine i upravljanja – zajednička inicijativa OECD i EU, Pariz, Francuska
- Evropskim Centrom za javne politike (EPC), Brisel, Belgija
- Centrom za razvoj neprofitnih organizacija (CERANEO), Zagreb, Hrvatska
- Transparency International, Zagreb, Hrvatska
- Institutom za javne financije, Zagreb, Hrvatska
- Centrom za istraživanje demokratije (CSD), Sofija, Bugarska
- Centrom za ekonomski razvoj (CED), Sofija, Bugarska
- Makedonskim centrom za međunarodnu saradnju (MCIC), Skoplje, Makedonija
- Institutom za demokratiju i medijaciju (IDM), Tirana, Albanija
- Kancelarijom Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), Podgorica, Crna Gora

- Fakultetom političkih nauka, Beograd, Srbija
- Fakultetom političkih znanosti, Zagreb, Hrvatska
- Centrom za izučavanje međunarodnih politika (CeSPI), Rim, Italija
- Institutom za evropske politike (EPI), Skoplje, Makedonija
- Centrom za evropske politike (CEP), Beograd, Srbija
- Ministarstvom finansija, Podgorica, Crna Gora
- Državnom revizorskom institucijom (DRI), Podgorica, Crna Gora
- Upravom za kadrove, Podgorica, Crna Gora
- Zajednicom opština, Podgorica, Crna Gora
- Skupštinom Crne Gore, Podgorica, Crna Gora
- Centrom za monitoring i istraživanje (CeMI), Podgorica, Crna Gora
- Centrom za građansko obrazovanje (CGO), Podgorica, Crna Gora
- Evropskim pokretom u Crnoj Gori (EPuCG), Podgorica, Crna Gora

Informacije o do sada objavljenim istraživanjima i publikacijama dostupne su na: <http://institut-alternativa.org/publikacije/>

Informacije o našim trenutnim i završenim projektima dostupne su na: <http://institut-alternativa.org/projekti-u-toku/>

Informacije o donatorima koji su u dosadašnjem periodu podržali naš rad dostupne su na: <http://institut-alternativa.org/o-nama/donatori/>

Detaljne informacije o timu koji čini našu organizaciju dostupne su na: <http://institut-alternativa.org/o-nama/nas-tim>

Naši finansijski iskazi i izvještaji o radu dostupni su na: <http://institut-alternativa.org/o-nama/izvjestaji/>

Kontaktirajte nas na: info@institut-alternativa.org